

حكومەتی هەرێمی كوردستان
وهزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینه‌وهی زانستی
فاكهەلتیی زانسته مرۆفایه‌تییه‌كان
زانكۆی سلیمان - سكوڵی زمان

گیر و گرتنەکانی گوتن و چارەسەر کردنیان

نامەڕێگر

یارا قادر حمد

پێشکەش بە فاکهەلتیی زانسته مرۆفایه‌تییه‌كان/سكوڵی زمانی زانکۆی
سلیمانیی کردوو، بەشیکه له پێویستییه‌کانی پلهی دکتۆرا له زمانی کوردیدا

بە سەرپەرشتیی

پ . د . یوسف شەریف سەعید

بقلیم کردستان العراق
وزارة التعليم العالي و البحث العلمي
جامعة السلیمانیة

أمراض الكلام و معالجتها

رسالة تقدمت بها الطالبة

يارا قادر حمد

إلى مجلس مدرسة للدراسات الانسانية - جامعة السلیمانیة وهي جزء من متطلبات نيل درجة
الدكتوراه في اللغة الكردية.

بإشراف

أ. د. يوسف شريف سعيد

٥١٤٣٦

ك ٢٧١٤

م ٢٠١٤

**Kurdistan Regional Government
Ministry of higher Education and Scientific
Research
University of Sulaimani**

SPEECH DISORDERS AND THEIR REMEDY

A THESIS

**Submitted To The Council To The faculty of
Humaities sciences\School of Lnguages University of
Sulaimani In Partial Fulfilment of The Requirements
for the Degree of Doctor in Kurdish Language**

**By
Yara Qadir Hamad**

**Supervised by
Professor Dr. Yousif Sharif Saed**

١٤٣٦H

٢٧١٤K

٢٠١٤AD

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي قَدْرًا﴾ ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ

عُقْدَةَ مِنِّي لِسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾ ﴿٢٨﴾

سورة : طه

﴿ الآيات ٢٨ - ٢٥ ﴾

صدق الله العظيم

مەنبەلەر : ئالاقىسى

- ناخى پاكىت ، مېھرىبانىت ، سۆز ئاممىزى گەرمىت ، بارستايى گەورمىت ، كەھىچ گەورمىيەك بالايى بەبەرزى بالات ناگات . ئەي (دايكە گيان) ، لەھەمووتەمەنت بۆيەك چىركەش لەخەمەكانم دانەبىراي .
- تۇ ئەي جوانترىن و مېھرىبانترىن باوك ، لەگەل ئاممىزىك لە گول و دەستەو ئەژنۇ لەبەرىپىت قاچەكانت ماچ دەكەم .
- بەو خاكەي ، بى سنوورى دىسۆزبوون و راستگۆيى و خۇشەويستى و خۇپراگرتن و پاكى و ئارامى ، فىرکردم ، بۇ سەركەوتنم لەگەلما رىگا قورسەكانى ژيانى بىرى ، بۇ سەوز بوونى نىشتىمانم رۇخى شىكۆدارى پىر لە بارانى پىبەخشىم .
- چىراي شەوانم ، ئومىدى دىوارپۇژم (لىوان) لەگەل ئاسمانىك پىرلە خۇشەويستى .
- خوشك و برا ئازىزەكانم (ھىواي رۇخ ، كەھوماي من بوو ، لەووتەي ھەم ، شىومەن ، پەيام ، ھەردى ، ھاوبەش ، ھۆشمەن ، ئەيمەن) .
- ھەموو ئەو مەرۇفە مەزنانەي ، كەھەرگىز و پىژدان و راستگۆيى و خۇشەويستى ناخى خۇيان نافرۇشن بەھەموو جىھان .
- ھەموو دايك و باوكانى خاومەن مىندالى ئۆتىزم و ئەفازىاو ھەموو ئەو نەخۇشىيانەي ، كەھەموو رۇژىك بەقولى گىرانەو لەداھاتووى نادىيارى جگەرگۆشەكانىيان دەروان و نازان چۇن ھەنگاۋە قورسەكانى ژيانىيان فىربكەن ، خودا پىشتىوانىيان بىت .

سوپاس و پيژانينم بۆ

- سەرۆكايهتی زانكۆی سلیمانی ، فاكهلتی زمان و زانسته مرؤفایه تیهكان، سكوئی زمان، خویندنی بالاً ، بهشی كوردی و سهرجه مامؤستایانی بهشی كوردی ، كه بهگیانیکی لیبوردیهوه له ماوهی خویندنی دکتؤرا لهگه ئماندا ماندووبوون .
- زۆر بهریز (پ.د.بهكر عومهر عهلی)، كه ههمیشه هاریكاربووه ، بۆ بهره و پيش چوون و ئاسانکردنی كارهكانم ، لهگه ل ریزو خوشهویستی بى پایانم بۆی.
- بهریز (پ.د. یوسف شهريف سعید) ، كه بهدلیکی فراوانهوه ئهرکی سهرپهرشتیکردنی نامهكهمی گرته ئهستۆ ، بهتیبینییهكانی كار ئاسانی بۆكردم .
- بهریز (پ. د.وریا عمر امین)، كه ههمیشه دهركای بهروومدا كردۆتهوه و وهلامی پرسیارهكانمی داوهتهوه و زۆریش یارمهتی داوم ، كه ههتامابم چاكهی ئهوم پینادریتهوه .
- بهریز (پ.د. عبدالواحد مشیر دزهیی) بهرۆحیکی فراوانهوه یارمهتی دام .
- برای زیده نازیزو گهورهم(د. فهراهاد توفیق) و خوشکی بهریزم(د.شیلان عمر حسین) كه لهههموو ماوهی خویندنهكهمدا فریشته ئاسابوون بۆم لهههركاتیكدا ، نموونهیان ههر زۆر بییت .
- بهریز (م. ئافان كمال عزیز ، م. نهجات عمر کریم ، م. رهمهزان حمد امین) ، لهوهرگیڕانی سهرچاوهكاندا زۆرهاریكارییان كردم .
- بهریوهبهر و سهنتهڕانی ئۆتیزی (سلیمانی ، دهۆك ، ههولیر) و كۆمهلهی (سلیمانی ، لقى ههولیر) لهكاتی سهردانکردنهكانمدا هاریكارم بوون لهدهست خستنی زانیاریدا.
- نهخۆشخانهی كۆماری بهشی میشك و دهمار ، نهخۆشخانهی رزگاری ، سهنتهری (هیلینا) بۆ منداله ناكامهكان ، بهریوهبهرایهتی چاودییری كۆمهلایهتی.
- ههموو ئهو خیزانانه ، كه سهردانم كردوون ، بهدلیکی فراوانهوه وهلامی پرسیارهكانمییان داوهتهوه .
- به بریانی بهریزم ، م. پشتیوان محمد طه ، سهروهت قادر ، كه له چاپکردندا زۆر یارمهتییاندام ، لهگه ل ههردوو خوشکی ئازیزم (د. ئیلهام مجید، م. نهجات عمر کریم) له دهستخستنی سهرچاوهكان زۆر هاریكارییان كردم.

لیستی زاراوهکان

ئینگلیزی	کوردی
Autism	ئۆتیزم ، خود ته‌نیایی
Speech	ناخاوتن، گوتن، قسه‌ده‌برین
Organs of Speech	ئه‌ندامانی گوتن
Aphasia	ئه‌فازیا (زمان گرتن)
Boca's Aphasia (Expressive Aphasia)	ئه‌فازیای برۆکا (ده‌برین)
Wernicke s Aphasia (Receptive Aphasia)	(ئه‌فازیای فێرنیکا) (وه‌گرتن)
Conduction aphasia	ئه‌فازیای گه‌یاندن
Anomia's Aphasia	ئه‌فازیای ئه‌نومیا
Infantile Autism	ئۆتیزمی دابری مندالی
Language Acquisition Device	ئامیڤری به‌ده‌ست هینانی زمان
	ب، پ
Language Acquisition	به‌ده‌ست هینانی زمان
Common	به‌شدار
Encoding	به‌گۆدکردن
Production Process	پروسه‌ی به‌ره‌م هینان
Communicate	په‌یوه‌ندی
Thalamus	تالاموس
	ت
Stuttering	ته‌ه ته‌ه
Disorder	ته‌نگ و چه‌له‌مه، گه‌روگرفت، تیکچوون ، ناریکی
Cortex	تویژ
Cortical	تویژی
Motor Cortex	تویژی جو له‌یهی یان کرداری

Phonological Disorder	تېكچوونى فونۇلۇجى
Sensory Cortex Disorder	تويۇرى ھەستى تېكچوون
Expressive Language Disorder	تېكچوونى زىمانى دەربىراو
Fluency Disorders	تېكچوونەكانى رەوانى
Speech – Disorders	تېكچوونەكانى گوتىن
Pervasive Developmental Disorder Not Otherwise Specified	تېكچوونى بېشكەوتنى گىشتى ديارىنەكراو
Classic Autistic Disorder(Rhett s Disorder)	تېكچوونى رىت
Lexical Semantic Disorder	تېكچوونى واتاى فەرھەنگى
Language Disorders	تېكچوونى زىمانى
Asperser’s Disorder	تېكچوونى اسپىر جىر
Child Hood Disintegrative Disorder	تېكچوونى پارچە بوونى مندالى
Communication – Disorders	تېكچوونى گەياندىن
Voice Disorder	تېكچوونى دەنگ (زمانگرتن)
Articulation Disorders	تېكچوونى گوتىن
Memory Disorder	تېكچوونى يادگەكان
Syndrome Asperger Disorders	تېكچوونى ئەسپەر جەرى سىندىرۇمى
Motor Theory of Speech Perception	تېيۇرى جۈلەيى بۇ دركاندىنى گوتىن
Communication	پەيوەندى كىردىن
Comprehension – Process	پىرۇسەكانى تېگەپىشتىن
Neuron Pathology	پىزىشكەوانى كۇئەندامى ھەستە دەمار
Speech Language Pathologist	پىسپۇرى نەخۇشپىيەكانى گوتىن و زىمان
Alveolar	پووكى
Alveoli _ Dental	پووكى _ ددانى
Formulations phonological	پېكھاتە فونۇلۇزىيەكان
	خ
Autism diagnostic observation schedule	خىشتەى چاودىرىكىردنى دەستىنپىشانكىردنى

	ئۆتيزم
	، د ، ژ ، ر
Adaptive behavior	رەۋشنى خۇگۇنجاندىن
Acuter fasciculus	ریشالە كەۋانەيىھەكان
Delayed speech	دواكەۋتنى قسەكردن
Plosive	دەنگى تەقىو
Speech Production	بەرھەم ھىنانى گوتن
Echolalia	دووبارەكردنەۋى وشە
Neuron	دەمار
Vowels	دەنگە بزۋىنەكان
Pulmonic Sounds	دەنگە سى يەكان
Linguistic Sound Lingual Sound Speech Sound	دەنگى زمانى
(Parole)	دركاندىن
bilabial	دوۋ لىۋى
Expressive language	دەربىرىنى زمانى و نازمانى
Child hood dev	دىقى مندالى
Voiced	ژىدار (دەنگدار)
Sub Cortical	ژىر توپژى
Fluency	پەۋانى
Vocal tract	پىرەۋى دەنگى
Speech tract	پىرەۋى ئاخاۋتن
	ز
Neurology	زانستى دەمارى
Neuroanatomy of Language	زانستى توپكارى لە مېشك بۇ زمان
Aphasiology	زانستى زمان گىران
Neurolinguistics	زانستى زمانى دەمارى
Stuttering	زمان گىرى
Stutter (stammer)	زمانى تىكەل و پىكەل

	س، ش، ج، چ،
Physiology	شانەزانی
Neuron, Neurons	شانەى ھەستە دەمار
Brain Paralysis	شەلەلى مېشك
Discourse Analysis	شروڤەگردنى ئاخاوتن
Autism phenotype	شېوازە روالەتپەكانى ئۆتيزم
Code Structural Encoding	جفرە (كۆد) جفرەگردنى (كۆد گردنى) دروستەيى
Phonemic Encoding	جفرەگردنى (كۆد گردنى) فونىمى
Semantic Encoding	جفرەگردنى (كۆد گردنى) واتايى
Substitution	جېگرتن
ADHD (Attention deficit hyperactivity disorder)	جولەى زۆر وژىرى كەم
Speech Synthesis	پېكھېئانى ئاخاوتن
Speech Language Therapists	چارەسەرى گوتن و زمان
Speech Therapy	چارەسەرى نەخۆشپەكانى گوتن
Manner of Articulation	چۆنپەتى دركاندن
	گ، ف، ق،
Communication	گەياندن يان كردهى پەيوەندى - لەپەك گەپەشتن
Babbling	گەگە
Package Arcuate	گورزە كەوانەيى
Serotonin	گەپەنراوى دەمارى - سېرۆتونين
Distortion	گۆرپن، لادان
Pronunciation	گۆگردن
Amplitude	فسە زمانى

Electrical Impulses	فرمانه کاره باییه کان
Articulatory Phonetics, Motor Phonetics	فۆنه تیکی درکاندن
	ك
Speech defect	که م کورتی گوتن
Vocal Auditory Channel	که نالی دهنگی بیستن
Arcuate	که وانه یی
Omission	سرینه وه
Utterance act	کرده ی درکاندن
Vocal Tract	کۆئه ندای دهنگی
Speech Apparatus	کۆئه ندای ئاخوتن
Speech Mechanism Articulator System Vocal Apparatus	کۆئه ندای ئاخوتن درکاندن
	ل، م، ن، ه، و، ی
Shattering	لال بوونی کاتی
Amnesia	له دهست دانی یاده وهری (له یاد چوونه وه)
Medulla	لاکیشه میشک
Fricative	خشوک
Labia Dental	لیو ددانی
Neurosis	میشک تیکچوون
Appointed	ناتوانایی له دهر بریندا
Neurological	نه خوشی کۆئه ندای ههسته دهماری
Speech (Pathology)	نه خوشیه کانی گوتن
Neurosurgery	نه شته رکاری کۆئه ندای ههسته دهمار
E.E.G	نه خشه کیچی دماغ
Hippocampus	هایپوکامپوس
Hysteria	هیستریا
Speech Perception	دهر کردن به ئاخوتن
Distortion Speech	واتا گۆرین، قسه هه لگی پرا نه وه
Phonological Rules	یاسا فۆنولوژییه کان

ن — اودرۆك

تەۋەر	پېشەكى	لاپەرە
(۱۰)	ناو نیشان و بوارى لىكۆلىنەۋەكە	۱
(۲۰)	ھۆى ھەئبژاردنى بابەتەكە	۱
(۳۰)	گرنگى و ئامانجى لىكۆلىنەۋەكە	۲
(۴۰)	پەپرەو و رىبازى لىكۆلىنەۋەكە	۲
(۵۰)	سنوورى لىكۆلىنەۋەكە	۲
(۶۰)	گىروگرفتەكانى لىكۆلىنەۋەكە	۳
(۷۰)	كەرەستەى لىكۆلىنەۋەكە	۳
(۸۰)	ئەنجامدانى ناودرۆكى بەشەكانى لىكۆلىنەۋەكە	۶-۳
(۱۱)	بەشى يەكەم: بنەما تيۇرپپەكانى گرفتى گۆكردنى زمانى پەيوەست بە كرددەكانى دركردن و بەرھەمھېئانى زمان.	۹ - ۸
(۱ - ۱۱)	بەندى يەكەم: پىرۆسەى بەرھەمھېئان.	۱۱ - ۹
(۲ - ۱۱)	مۇدىلەكردارىەكەى لۇرىا (LURYIA)	۱۲-۱۱
(۳ - ۱۱)	زانستى زمانى دەمارى	۱۴-۱۲
(۴ - ۱۱)	پەيوەندى نيوان زمان و مېشك و بەشەكانى مېشك.	۱۶-۱۵
(۵ - ۱۱)	قۇناغەكانى پشكنىنى گوتن - Speech examination	۱۷
(۲-۱)	بەندى دووہم - ناوچە بەرپرسەكانى زمان لە مېشكدا.	۱۸
(۱-۲-۱)	كۆئەندامى دەمار (الجهاز العصبي)	۱۸
(۲-۲-۱)	بەشەكانى كۆئەندامى دەمار	۱۸
(۱-۲-۲-۱)	يەكەم : كۆئەندامى دەمارى ناوہند	۱۸
(۱-۱-۲-۲-۱)	مېشك	۱۹
(۱-۱-۲-۲-۱)	پېشەۋەى مېشك	۱۹
(۲-۱-۲-۲-۱)	ناوہراستە مېشك	۱۹
(۳-۱-۲-۲-۱)	پشتەۋە مېشك	۲۰-۱۹
(۲-۱-۲-۲-۱)	درکە پەتك	۲۱-۲۰

۲۱	دوومە : چېۋە كۆنەندامى دەمار	(۲-۲-۲-۱)
۲۲	كۆنەندامى لەشە دەمار	(۱-۲-۲-۲-۱)
۲۳-۲۲	كۆنەندامى دەمارى سەربەخۇ	(۲-۲-۲-۲-۱)
۲۴-۲۳	تويۇزى ھەستى (sensory cortex)	(۲-۲-۲-۲-۱)
۲۴	ئالاموس	(۱-۲-۲-۱)
۲۵-۲۴	ھايپۇ ئالاموس	(۲-۲-۲-۱)
۲۶-۲۵	مىشكۆلە يان مىشكۆكە	(۲-۲-۲-۱)
۲۶	لاكىشە مىشك (النخاع المستطيل)	(۴-۲-۲-۱)
۲۷-۲۶	تويۇكل يان پەردە مىشك (القشرة الدماغية)	(۵-۲-۲-۱)
۲۷	لۆبەكانى پىشەو (پىشەو پل) (الفصوص الأمامية أو الجبهي)	(۱-۵-۲-۲-۱)
۲۷	لۆبەكانى ناوۋە (الفصوص الداخلية)	(۲-۵-۲-۲-۱)
۲۸	لۆبەكانى لاتەنىشت (لاتەنىشتە پل) (الفصوص الصدغية)	(۳-۵-۲-۲-۱)
۲۸	لۆبەكانى پىشەو (پىشەو پل) (الفصوص القذالية)	(۴-۵-۲-۲-۱)
۲۹	تەومرى سىيەم - شىۋە گىشى تويۇكل و پەردە مىشك (Cortex):	(۳-۲-۱)
۳۰	ناۋچەكانى بەرھەم ھىنانى زمان - ناۋچە بىرۇكا	(۱-۳-۲-۱)
۳۰	ناۋچە تىگەشىتن و ودرگرتنى زمان - ناۋچە فىرنىكا	(۲-۳-۲-۱)
۳۱	ھەستە شوپن و جوۋلە شوپن (الناطق الحسية والحركية)	(۳-۳-۲-۱)
۳۲	بەندى سىيەم : تەومرى يەكەم : چۇن بزىنن مىشك لە بارىكى ئاسايدا كاردەكات يان توشى گرفت بوۋە؟	(۱-۳-۱)
۳۳	زمانى مىشك (لغة الدماغ) (Brain Language) :	(۱-۱-۳-۱)
۳۴-۳۳	دەمارەخانەكان (الخلايا العصبية) (Neurons)	(۲-۱-۳-۱)
۳۴	ھەستە دەمارە خانەكان (الخلايا العصبية الحسية)	(۳-۱-۳-۱)
۳۵	ودرگرتنى زمان و لەيەك تىگەشىتن وەك ھۆكارى پەيۋەندى	(۴-۱-۳-۱)
۳۶	تەومرى دوومە : پىكەتەكانى پەيۋەندى لەيەك تىگەشىتن و زمان	(۲-۳-۱)
۳۶	تواناى مرۇف بۇفېربوونى زمان	(۱-۲-۳-۱)
۳۷	(تېۋرى لاد- LAD)	(۱-۱-۲-۳-۱)
۴۲-۳۹	ھۆكارەكانى گەشەكردنى فىربوون و بەدەستەيىنانى زمان	(۲-۲-۳-۱)

۴۵-۴۲	كەي مىندال تۈنلەي دركەندى وشەي دەپت؟	(۳-۲-۳-۱)
۴۷-۴۵	ئەو ھۆكەرەنەي كە تۈنلەي گۈتەن خېراتر دەكەن و كارىگەرپىيان لەسەر كەشەي زاماندا ھەيە .	(۴-۲-۳-۱)
۵۰-۴۹	بەشى دووہم- نەخۇشپىيەكانى گۈتەن يان گىرو گىرەتەكانى گۈتەن چىن ؟	(۱-۲)
۵۱-۵۰	مۆدىلى بۇل (B.W.L. Model)	(۱-۱-۲)
۵۱	پۆلكردنى نەخۇشپىيەكانى گۈتەن	(۲-۱-۲)
۵۴-۵۲	تەوہرى دووہم : كۆئەندامى دەنگى و ئەندامەكانى گۈتەن لە مرۇفدا	(۱-۲-۱-۲)
۵۵	شۈپنى سازگەي دەنگەكان	(۲-۲-۱-۲)
۵۷-۵۵	پۆلكردنى دەنگەكانى زامانى كوردى بەپپى شۈپنى دركەندىيان	(۳-۲-۱-۲)
۵۷	تەوہرى سىيەم : جۆرەكانى نەخۇشپىيەكانى گۈتەن	(۳-۱-۲)
۵۸-۵۷	تېكچۈونەكانى گۈتەن و دركەندى	(۱-۳-۱-۲)
۵۸	ھۆكەرەكانى نەخۇشپىيە كانى گۈتەن	(۲-۳-۱-۲)
۶۰-۵۸	ھۆكەرە ئەندامىيەكان	(۱-۲-۳-۱-۲)
۶۰	نەخۇشپىيە گۈتەن ئەندامىيەكان و جۆرەكانى	(۲-۲-۳-۱-۲)
۶۲-۶۰	نەخۇشپىيە كانى گۈتەن لە ئاستى دەنگەسازىدا .	(۱-۲-۲-۳-۱-۲)
۶۳-۶۲	بەندى دووہم : تەوہرى يەكەم : تېكچۈونە دەنگىيە ئەندامىيەكان بەپوہست بە ئۆرگانەكانى گۈتەن	(۱-۲-۲)
۶۳	شەق بوونى مەلاشوو يان كوون بوونى مەلاشوو	(۱-۱-۲-۲)
۶۴	ھۆكەرەكانى كوون بوونى مەلاشوو	(۲-۱-۲-۲)
۶۵-۶۴	كارىگەرپىيەكانى كوونى مەلاشوو	(۳-۱-۲-۲)
۶۶	چارەسەرى كونبوونى مەلاشوو	(۴-۱-۲-۲)
۶۷	تەوہرى دووہم : شەق بوونى لىو (كەرۈپشكى)	(۱-۲-۲-۲)
۶۸	جۆرەكانى شەقبوونى لىو	(۲-۲-۲-۲)
۶۹	كارىگەرپىيەكانى شەق بوونى لىو	(۳-۲-۲-۲)
۷۰	چارەسەرى شەق بوونى لىو	(۴-۲-۲-۲)
۷۱	ئەنجامدانى راھىنانەكانى چارەسەرى شەق بوونى لىو	(۵-۲-۲-۲)

۷۱	تەومرى سېيەم : گىرقتەكانى پەيوەست بە نەخۇشپىيەكانى ئەندامى زمان	(۱-۲-۲-۲)
۷۱	كېشەو گىرقتەكانى زمان	-(۲-۳-۲-۲)
۷۲	پېكەينانى زمان لە رووى قەبارە و بەستەرە شانەكانەوہ :	(۱-۲-۳-۲-۲)
۷۳	ومرەمى زمانى	(۲-۲-۳-۲-۲)
۷۳	چارەسەرى نەخۇشپىيەكانى (ئەندامى زمان -اللسان)	(۳-۳-۲-۲)
۷۴-۷۳	راھىنانەكانى چارەسەرکردنى زمان	(۴-۳-۲-۲)
۷۴	بەشى دووہم – بەندى سېيەم : تەومرى پەكەم	
۷۵-۷۴	نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان لە ئاستى دەنگسازىدا	(۱-۳-۲)
۷۵	ھۆكارەكانى نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان	(۲-۱-۳-۲)
۷۶-۷۵	ھۆكارى دەروونى و وىژدانى و كۆمەلايەتى	(۱-۲-۱-۳-۲)
۷۶	ھۆكارى ژىنگەيى	(۲-۲-۱-۳-۲)
۷۶	ھۆكارى زگماكى	(۳-۲-۱-۳-۲)
۷۷	جۆرى نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان لە ئاستى دەنگسازىدا	(۳-۱-۳-۲)
۷۷	گىرقتى زمان پزاندىن	(۱-۳-۱-۳-۲)
۷۷	جۆرەكانى گىرقتى زمان پزاندىن	(۲-۳-۱-۳-۲)
۷۸	كرتانى دەنگ (الحذف - Omission)	(۱-۲-۳-۱-۳-۲)
۷۹-۷۸	دەنگە كۆركى (الإبدال Substitution)	(۲-۲-۳-۱-۳-۲)
۷۹	كۆرىن-لادانى دەنگ (التشويه – التحريف Distortion)	(۳-۲-۳-۱-۳-۲)
۸۰	زىادکردنى دەنگ (الإضافة - Addition)	(۴-۲-۳-۱-۳-۲)
۸۰	بەشى دووہم – بەندى سېيەم : تەومرى دووہم	(۲-۳-۲)
۸۲-۸۰	نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان لە ئاستى وشە سازىدا	(۱-۲-۳-۲)
۸۲	جۆرى نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان لە ئاستى وشە سازىدا	(۲-۲-۳-۲)
۸۳	رەوانى گوتن (Fluency)	(۳-۲-۳-۲)
۸۴	(زمانى تېكەل و پېكەل) - (التعلم)	(۱-۴-۲-۳-۲)
۸۵	جۆرەكانى نارەوانى تەلەعسوم	(۱-۱-۳-۲-۳-۲)
۸۷- ۸۶	ھۆكارەكانى زمان تېكەل و پېكەل بوون تەلەعسوم (التعلم)	(۲-۱-۳-۲-۳-۲)

۸۷	نا رەۋانى گوتن تەنە تەنە و لەجلەجە (لتأتأه) (اللجلجە)	(۲-۲-۲-۲)
۸۸-۸۷	نیشانە ديارمکانى نارەۋانى گوتن يان تەنە تەنە و لەجلەجە	(۱-۲-۲-۲-۲)
۸۸	جۆرەکانى لەجلەجە تەنە تەنە.	(۲-۲-۲-۲-۲)
۹۱-۹۰	بەشى سىيەم: نەخۇشسىيەکانى گۆکردن لە ھەمووناستەکانى زمانىدا	(۱-۲)
۹۴-۹۱	بەندى يەكەم : ئەركەکانى ھەردوو نيوە گۆى لای راست و چەپ لە مېشكدا	(۱-۱-۲)
۹۴	ئەركەکانى لای چەپى مېشك	(۲-۱-۲)
۹۶-۹۵	ئەركەکانى لای راستى مېشك	(۳-۱-۲)
۹۷	تايبەتمەندىيەکانى گۆکردنى زمانى كەسىكى تەندروست كە ھىچ نەخۇشسىيەك وگىروگرفتىكى زمانى نەبىت	(۴-۱-۲)
۹۷	نیشانەکانى دواكەوتنى گەشەى گۆکردن زمانى بەشىۋەيەكى گشتى	(۵-۱-۲)
۹۹-۹۸	نەخۇشسىيەکانى گۆکردنى زمانى و جۆرەکانى	(۶-۱-۲)
۱۰۰	بەشى سىيەم - بەندى دووم	(۲-۲)
۱۰۰	ئۆتيزم - خودتەنيايى - التوحذ (Autism)	(۱-۲-۲)
۱۰۰	واتاى ئۆتيزم لەرووى پېكھاتەى فۆرم و چەمكەۋە	(۲-۲-۲)
۱۰۴-۱۰۰	پېناسە و مېژووى سەرھەئدانى ئۆتيزم	(۳-۲-۲)
۱۰۴	جۆرەکانى ئۆتيزم	(۴-۲-۲)
۱۰۵	تېكچوونى ريت (Retts Disorders)	(۱-۴-۲-۲)
۱۰۶	تېكچوونى خودتەنيايى (ئۆتيزم) (متلازمة كانيير - اضطراب التوحذ كلاسيكى)	(۲-۴-۲-۲)
۱۰۶	تېكچوونى ئەسپەر جەرى سىندرومى	(۳-۴-۲-۲)
۱۰۷	تېكشكانى مندالى يان تېكچوونى مندالى گەورە	(۴-۴-۲-۲)
۱۰۷	تېكچوونى پېشكەوتنى گشتى ديارىنەكراۋ	(۵-۴-۲-۲)
۱۰۸	تېكچوونى وليامى سىندرومى	(۶-۴-۲-۲)
۱۰۸	داون سىندروم (متلازمة داون)	(۷-۴-۲-۲)
۱۰۸	تەومرى دووم : نیشانەکانى ئۆتيزم	(۲-۲-۲)
۱۱۱-۱۰۹	يەكەم: تېكچوونى زمانى	(۱-۲-۲-۲)

۱۱۲-۱۱۱	تېكچوون له ئاستى دەنگسازىدا	(۱-۲-۲-۳)
۱۱۳	تېكچوون له ئاستى رېژمان	(۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۳	تېكچوون لەئاستى وشەسازى	(۱-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۴ - ۱۱۳	تېكچوون لە بەكارهېنەنى جېناوھەكان	(۱-۱-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۵-۱۱۴	كېشە ى تېكچوونى ھېمادانان و ناولېنەن لە شتەكان	(۲-۱-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۶-۱۱۵	كېشە لە بە كارھېنەنى ئامرازەكان و ناوى كاتەكان	(۲-۱-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۸-۱۱۶	تېكچوون لە ئاستى رېستە سازى و دەربرېنى رېستە و دەربراوھەكان	(۲-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۸	تېكچوون لە رۇنانى رېستە و پېكھاتەى رېژمانى	(۲-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۸	تېكچوونى گەشەى مېشك و دواكەوتنى عەقلى	(۲-۲-۲-۳)
۱۲۱-۱۱۹	تېكچوونى رەفتارى	(۳-۲-۲-۳)
۱۲۱	دەست نېشان كەردنى ئۆتېزىم	(۱-۳-۲-۲-۳)
۱۲۳-۱۲۲	قۇناغى لېژنەى پېسپۇر	(۲-۳-۲-۲-۳)
۱۲۳	رېڭكانى دەست نېشان كەردنى ئۆتېزىم و رېژەى ئۆتېزىم	(۲-۳-۲-۲-۳)
۱۲۵-۱۲۴	پەرسىارى لېژنە	(۱-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۲۶	پەلە پېوانەى پەكەم لېۋكانر و كۆمەلەى نېشتېمانى ئەمىرىكى بۇ ئۆتېزىم	(۲-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۲-۱۲۷	پەلە پېوانەى كارس - مقىاس تقوېم التوحد (cars)	(۲-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۳	بەھۇى نەخشە كېشى مېشك و دەماغ (EEG)	(۴-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۳	بەھۇى بەكارهېنەنى ئامپىرى تېشكى رەنېنى موگناتېسى (MRI)	(۵-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۴	بەھۇى ماكى جەستەپېھە (نېشانە جەستەپېھەكان)	(۶-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۵-۱۳۴	تەھەرى سېيەم :ھۆكارەكانى تووشبوون بەئۆتېزىم	(۱-۳-۲-۳)
۱۳۷-۱۳۵	ھۆكارى بايۋولۇزى	(۱-۱-۳-۲-۳)
۱۳۸	ھۆكارى بۇماوھى	(۲-۱-۳-۲-۳)
۱۳۹	ھۆكارى زېنگەى و بەكار ھېنەنى دەرمان لەلاپەن داپكەوھەلەكاتى دووگىانىدا .	(۳-۱-۳-۲-۳)
۱۴۰-۱۳۹	خۇ پاراستنى پېش وەختە لە ئۆتېزىم	(۲-۳-۲-۳)
۱۴۰	رېڭكانى چارەسەر كەردنى نەخۇشى ئۆتېزىم	(۳-۳-۲-۳)

۱۴۱	چارەسەرى پزىشكى- علاج طبي - Biomedical	(۱-۳-۲-۲-۳)
۱۴۳-۱۴۱	چارەسەر بە دەرمانى پزىشكى	(۱-۱-۲-۳-۲-۳)
۱۴۳	چارەسەر بە زوورى ئامپىرى ئۆكسىجىنى پەستىنراو	(۲-۱-۲-۳-۲-۳)
۱۴۴-۱۴۳	چارەسەرى گوتن و زمانى	(۲-۳-۳-۲-۳)
۱۴۴	پروگراممەكانى چارەسەرى زمانى	(۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۵-۱۴۴	پروگراممى شىكارى رەفتارى جىبەجىكار (ABA)	(۱-۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۶-۱۴۵	مەرجهكانى پروگراممى (ABA)	(۱-۱-۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۶	پروگراممى تىك يان تىتىش (TEACCH Program)	(۲-۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۷	پروگراممى پىكس (PECS)	(۲-۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۷	بەشى سىيەم - بەندى سىيەم: تەودرى يەكەم :	(۱-۳-۳)
۱۴۸-۱۴۷	ئەفازىيا يان زمانگىران (إحتباس الكلام)	(۱-۱-۳-۳)
۱۴۸	جۆرەكانى ئەفازىيا	(۲-۱-۳-۳)
۱۴۹-۱۴۸	ئەفازىياى برۇكا (Motor Aphasia)	(۱-۲-۱-۳-۳)
۱۵۱-۱۵۰	ئەفازىياى فىرنىكا يان ئەفازىياى ھەستى(حبسة فيرنىك)	(۲-۲-۱-۳-۳)
۱۵۲-۱۵۱	ئەفازىياى ئەنۇمىيا - (حبسة التسمية)	(۳-۲-۱-۳-۳)
۱۵۲	ئەفازىياى دەربىرىن (حبسة التعبيرية)	(۴-۲-۱-۳-۳)
۱۵۴-۱۵۳	ئەفازىياى گەياندىن يان ۋەرگرتن - حبسة التوصيل	(۵-۲-۱-۳-۳)
۱۵۶-۱۵۵	تەودرى دوووم : نىشانەكانى ئەفازىيا	(۱-۲-۳-۳)
۱۵۶	ھۆكارەكانى تووشبوون بە ئەفازىيا	(۲-۲-۳-۳)
۱۵۷	چارەسەرى نەخۇشى ئەفازىيا	(۳-۲-۳-۳)
۱۵۹-۱۵۷	چارەسەرى ئەفازىيا و پىسپورى چارەسەرى زمانى	(۴-۲-۳-۳)
۱۵۹	چەند بەرنامەيەكى گشتى بۇ چارەسەرى ھەموو نەخۇشىيەكانى زمان و گوتن بەتايبەتى ئەفازىيا	(۱-۴-۲-۳-۳)
۱۶۱-۱۵۹	گەشەپىكردى تۈنەي ھەستەكان - التكامل الحسى	(۱-۱-۴-۲-۳-۳)
۱۶۲-۱۶۱	قۇناغى گەشەسەندى زمانى ۋەرگرتن و تىگەيشتن	(۲-۱-۴-۲-۳-۳)
۱۶۳-۱۶۲	قۇناغى گەشەسەندى زمانى دەربىرىن و بناغەي درووستكردى	(۳-۱-۴-۲-۳-۳)
۱۶۴-۱۶۳	چارەسەرى خويۇندەنەۋەي لىۋى (قراءة الشفاه)	(۴-۱-۴-۲-۳-۳)

په شای په کله

پہنشی کاروہم

بہ نئی سیرتہ

پیشہ کاری

تَهْنِئَاتُ

سەرچاوه‌كان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي قَدْرًا﴾ ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ

عُقْدَةً مِنِّي أَسَانِي ﴿٢٧﴾ يَنْفَقُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾ ﴿

سورة : طه

﴿ الآيات ٢٨ - ٢٥ ﴾

صدق الله العظيم

مەنبەلەر ئىسكەنە ئالدىنقى

- ناخى پاكىت ، مېھرىبانىت ، سۆز ئاممىزى گەرمىت ، بارستايى گەورمىت ، كەھىچ گەورمىيەك بالايى بەبەرزى بالات ناگات . ئەي (دايكە گيان) ، لەھەمووتەمەنت بۆيەك چىركەش لەخەمەكانم دانەبىراي .
- تۆئەي جوانترىن و مېھرىبانترىن باوك ، لەگەل ئاممىزىك لە گول و دەستەو ئەژنۇ لەبەرىپىت قاچەكانت ماچ دەكەم .
- بەو خاكەي ، بى سنوورى دىسۆزبوون و راستگۆيى و خۇشەويستى و خۇپراگرتن و پاكى و ئارامى ، فىركردم ، بۇ سەركەوتنم لەگەلما رىكا قورسەكانى ژيانى بىرى ، بۇ سەوز بوونى نىشتىمانم رۇخى شكۇدارى پىر لە بارانى پىبەخشىم .
- چىراي شەوانم ، ئومىدى دىوارپۇژم (لىوان) لەگەل ئاسمانىك پىرلە خۇشەويستى .
- خوشك و برا ئازىزەكانم (ھىواي رۇخ ، كەھوماي من بوو ، لەووتەي ھەم ، شىوون ، پەيام ، ھەردى ، ھاوبەش ، ھۆشمن ، ئەيمەن) .
- ھەموو ئەو مەرۇفە مەزنانەي ، كەھەرگىز و پىژدان و راستگۆيى و خۇشەويستى ناخى خۇيان نافرۇشن بەھەموو جىھان .
- ھەموو دايك و بابوكانى خاومن مىندالى ئۆتىزم و ئەفازىاو ھەموو ئەو نەخۇشىيانەي ، كەھەموو رۇژىك بەقولى گىرانەو لەداھاتووى نادىيارى جگەرگۇشەكانىان دەرۋانن و نازانن چۇن ھەنگاۋە قورسەكانى ژيانىيان فىربكەن ، خودا پىشتىوانىيان بىت .

سوپاس و پيژانينم بۆ

- سەرۆكايهتی زانكۆی سلیمانی ، فاكهلتی زمان و زانسته مرؤفایه تیهكان، سكوئی زمان، خویندنی بالاً ، بهشی كوردی و سهرجه مامۆستایانی بهشی كوردی ، كه بهگیانیکی لیبوردیهوه له ماوهی خویندنی دکتۆرا له گه ئماندا ماندووبوون .
- زۆر بهریز (پ.د.بهكر عومهر عهلی)، كه ههمیشه هاریكاربووه ، بۆ بهره و پيش چوون و ئاسانکردنی كارهكانم ، له گه ل ریزو خوشهویستی بى پایانم بۆی.
- بهریز (پ.د. یوسف شهريف سعید) ، كه بهدلیکی فراوانهوه ئهرکی سهرپهرشتیکردنی نامهكهمی گرته ئهستۆ ، بهتیبینییهكانی كار ئاسانی بۆكردم .
- بهریز (پ. دوریا عمر امین)، كه ههمیشه دهركای بهروومدا كردۆتهوه و وهلامی پرسیارهكانمی داوهتهوه و زۆریش یارمهتی داوم ، كه ههتامابم چاكهی ئهوم پینادریتهوه .
- بهریز (پ.د. عبدالواحد مشیر دزهیی) بهرۆحیکی فراوانهوه یارمهتی دام .
- برای زیده نازیزو گهورهم(د. فهراهاد توفیق) و خوشکی بهریزم(د.شیلان عمر حسین) كه له ههموو ماوهی خویندنهكهمدا فریشته ئاسابوون بۆم له ههركاتیکدا ، نموونهیان ههر زۆر بییت .
- بهریز (م. ئافان کمال عزیز ، م. نهجات عمر کریم ، م. رهمهزان حمد امین) ، له وهه رگیانی سهرچاوهكاندا زۆرهاریکارییان كردم .
- بهریوه بهر و سهنته رانی ئۆتیزی (سلیمانی ، دهۆك ، ههولیر) و كۆمه لهی (سلیمانی ، لقی ههولیر) له كاتی سهردانکردنهكاندا هاریكارم بوون له دهست خستنی زانیاریدا.
- نه خوشخانهی كۆماری بهشی میشك و دهمار ، نه خوشخانهی رزگاری ، سهنته ری (هیلینا) بۆ منداله ناکامهكان ، بهریوه بهرایهتی چاودییری كۆمه لایهتی.
- ههموو ئه و خیزانانه ، كه سهردانم کردوون ، بهدلیکی فراوانهوه وهلامی پرسیارهكانمییان داوهتهوه .
- به بریانی بهریزم ، م. پشتیوان محمد طه ، سهروهت قادر ، كه له چاپکردندا زۆر یارمه تیاندانم ، له گه ل ههر دوو خوشکی نازیزم (د. ئیلهام مجید، م. نهجات عمر کریم) له دهستخستنی سهرچاوهكان زۆر هاریکارییان كردم.

لیستی زاراوهکان

ئینگلیزی	کوردی
Autism	ئۆتیزم ، خود ته‌نیایی
Speech	ناخاوتن، گوتن، قسه‌ده‌برین
Organs of Speech	ئه‌ندامانی گوتن
Aphasia	ئه‌فازیا (زمان گرتن)
Boca's Aphasia (Expressive Aphasia)	ئه‌فازیای برۆکا (ده‌برین)
Wernicke s Aphasia (Receptive Aphasia)	(ئه‌فازیای فیرنیکا) (وه‌گرتن)
Conduction aphasia	ئه‌فازیای گه‌یاندن
Anomia's Aphasia	ئه‌فازیای ئه‌نۆمیا
Infantile Autism	ئۆتیزمی دابری مندالی
Language Acquisition Device	ئامیری به‌ده‌ست هینانی زمان
	ب، پ
Language Acquisition	به‌ده‌ست هینانی زمان
Common	به‌شدار
Encoding	به‌گۆدکردن
Production Process	پروسه‌ی به‌ره‌م هینان
Communicate	په‌یوه‌ندی
Thalamus	تالاموس
	ت
Stuttering	ته‌ه ته‌ه
Disorder	ته‌نگ و چه‌له‌مه، گیروگرفت، تیکچوون ، ناریکی
Cortex	تویژ
Cortical	تویژی
Motor Cortex	تویژی جو له‌یی یان کرداری

Phonological Disorder	تېكچوونى فونولوژى
Sensory Cortex Disorder	تويژى ھەستى تېكچوون
Expressive Language Disorder	تېكچوونى زمانى دەربىراو
Fluency Disorders	تېكچوونەكانى رەوانى
Speech – Disorders	تېكچوونەكانى گوتن
Pervasive Developmental Disorder Not Otherwise Specified	تېكچوونى بېشكەوتنى گشتى ديارينەكراو
Classic Autistic Disorder(Rhett s Disorder)	تېكچوونى ريت
Lexical Semantic Disorder	تېكچوونى واتاى فەرھەنگى
Language Disorders	تېكچوونى زمانى
Asperser’s Disorder	تېكچوونى اسپىر جىر
Child Hood Disintegrative Disorder	تېكچوونى پارچە بوونى مندالى
Communication – Disorders	تېكچوونى گەياندن
Voice Disorder	تېكچوونى دەنگ (زمانگرتن)
Articulation Disorders	تېكچوونى گوتن
Memory Disorder	تېكچوونى يادگەكان
Syndrome Asperger Disorders	تېكچوونى ئەسپەر جەرى سىندرومى
Motor Theory of Speech Perception	تيوزى جوئەيى بۇ دركاندى گوتن
Communication	پەيوەندى كردن
Comprehension – Process	پرۇسەكانى تيگەيشتن
Neuron Pathology	پزىشكەوانى كۇئەندامى ھەستە دەمار
Speech Language Pathologist	پسپورى نەخۇشپىيەكانى گوتن و زمان
Alveolar	پووكى
Alveoli _ Dental	پووكى _ ددانى
Formulations phonological	پېكھاتە فونولوژىيەكان
	خ
Autism diagnostic observation schedule	خستەى چاودىرىكردنى دەستنىشانكردنى

	ئۆتيزم
	، د ، ژ ، ر
Adaptive behavior	رەۋشنى خۇگۇنجاندىن
Acuter fasciculus	رېشالە كەۋانەيىھەكان
Delayed speech	دوۋاكەۋتنى قسەكردن
Plosive	دەنگى تەقىو
Speech Production	بەرھەم ھىنانى گوتن
Echolalia	دوۋبارەكردنەۋەى وشە
Neuron	دەمار
Vowels	دەنگە بزۋىنەكان
Pulmonic Sounds	دەنگە سى يەكان
Linguistic Sound Lingual Sound Speech Sound	دەنگى زمانى
(Parole)	دركاندىن
bilabial	دوۋ لىۋى
Expressive language	دەربىرىنى زمانى و نازمانى
Child hood dev	دىۋى مندالى
Voiced	ژىدار (دەنگدار)
Sub Cortical	ژىر توپژى
Fluency	پەۋانى
Vocal tract	پىرەۋى دەنگى
Speech tract	پىرەۋى ئاخاۋتن
	ز
Neurology	زانستى دەمارى
Neuroanatomy of Language	زانستى توپكارى لە مېشك بۇ زمان
Aphasiology	زانستى زمان گىران
Neurolinguistics	زانستى زمانى دەمارى
Stuttering	زمان گىرى
Stutter (stammer)	زمانى تېكەل و پېكەل

	س، ش، ج، چ،
Physiology	شانەزانی
Neuron, Neurons	شانەى ھەستە دەمار
Brain Paralysis	شەلەلى مېشك
Discourse Analysis	شروڤەگردنى ئاخاوتن
Autism phenotype	شېوازە روالەتپەكانى ئۆتيزم
Code Structural Encoding	جفرە (كۆد) جفرەگردنى (كۆد گردنى) دروستەيى
Phonemic Encoding	جفرەگردنى (كۆد گردنى) فونىمى
Semantic Encoding	جفرەگردنى (كۆد گردنى) واتايى
Substitution	جېگرتن
ADHD (Attention deficit hyperactivity disorder)	جولەى زۆر وژىرى كەم
Speech Synthesis	پېكھېئانى ئاخاوتن
Speech Language Therapists	چارەسەرى گوتن و زمان
Speech Therapy	چارەسەرى نەخۆشپەكانى گوتن
Manner of Articulation	چۆنپەتى دركاندن
	گ، ف، ق،
Communication	گەياندن يان كردهى پەيوەندى - لەپەك گەپەشتن
Babbling	گەگە
Package Arcuate	گورزە كەوانەيى
Serotonin	گەپەنراوى دەمارى - سېرۆتونىن
Distortion	گۆرپن، لادان
Pronunciation	گۆگردن
Amplitude	فسە زمانى

Electrical Impulses	فرمانه کاره باییه کان
Articulatory Phonetics, Motor Phonetics	فۆنه تیکی درکاندن
	ك
Speech defect	که م کورتی گوتن
Vocal Auditory Channel	که نالی دهنگی بیستن
Arcuate	که وانه یی
Omission	سرینه وه
Utterance act	کرده ی درکاندن
Vocal Tract	کۆئه ندامی دهنگی
Speech Apparatus	کۆئه ندامی ئاخاوتن
Speech Mechanism Articulator System Vocal Apparatus	کۆئه ندامی ئاخاوتن درکاندن
	ل، م، ن، ه، و، ی
Shattering	لال بوونی کاتی
Amnesia	له دهست دانی یاده وهری (له یاد چوونه وه)
Medulla	لاکیشه میشک
Fricative	خشوک
Labia Dental	لیو ددانی
Neurosis	میشک تیکچوون
Appointed	ناتوانایی له دهر بریندا
Neurological	نه خوشی کۆئه ندامی ههسته دهماری
Speech (Pathology)	نه خوشیه کانی گوتن
Neurosurgery	نه شته رکاری کۆئه ندامی ههسته دهمار
E.E.G	نه خشه کیچی دماغ
Hippocampus	هایپوکامپوس
Hysteria	هیستریا
Speech Perception	دهر کردن به ئاخاوتن
Distortion Speech	واتا گۆرین، قسه هه لگی پرا نه وه
Phonological Rules	یاسا فۆنولوژییه کان

ن — اودرۆك

تەۋەر	پېشەكى	لاپەرە
(۱۰)	ناو نیشان و بوارى لىكۆلىنەۋەكە	۱
(۲۰)	ھۆى ھەئبژاردنى بابەتەكە	۱
(۳۰)	گرنگى و ئامانجى لىكۆلىنەۋەكە	۲
(۴۰)	پەپرەو و رىبازى لىكۆلىنەۋەكە	۲
(۵۰)	سنوورى لىكۆلىنەۋەكە	۲
(۶۰)	گىروگرفتەكانى لىكۆلىنەۋەكە	۳
(۷۰)	كەرەستەى لىكۆلىنەۋەكە	۳
(۸۰)	ئەنجامدانى ناودرۆكى بەشەكانى لىكۆلىنەۋەكە	۶-۳
(۱۱)	بەشى يەكەم: بنەما تيۇرپپەكانى گرفتى گۆكردنى زمانى پەيوەست بە كرددەكانى دركردن و بەرھەمھېئانى زمان.	۹ - ۸
(۱ - ۱۱)	بەندى يەكەم: پىرۆسەى بەرھەمھېئان.	۱۱ - ۹
(۲ - ۱۱)	مۇدىلەكردارىەكەى لۇرىا (LURYIA)	۱۲-۱۱
(۳ - ۱۱)	زانستى زمانى دەمارى	۱۴-۱۲
(۴ - ۱۱)	پەيوەندى نىوان زمان و مېشك و بەشەكانى مېشك.	۱۶-۱۵
(۵ - ۱۱)	قۇناغەكانى پشكنىنى گوتن - Speech examination	۱۷
(۲-۱)	بەندى دووہم - ناوچە بەرپرسەكانى زمان لە مېشكدا.	۱۸
(۱-۲-۱)	كۆئەندامى دەمار (الجهاز العصبي)	۱۸
(۲-۲-۱)	بەشەكانى كۆئەندامى دەمار	۱۸
(۱-۲-۲-۱)	يەكەم : كۆئەندامى دەمارى ناوہند	۱۸
(۱-۱-۲-۲-۱)	مېشك	۱۹
(۱-۱-۲-۲-۱)	پېشەۋەى مېشك	۱۹
(۲-۱-۲-۲-۱)	ناوہراستە مېشك	۱۹
(۳-۱-۲-۲-۱)	پشتەۋە مېشك	۲۰-۱۹
(۲-۱-۲-۲-۱)	درکە پەتك	۲۱-۲۰

۲۱	دوومە : چېۋە كۆنەندامى دەمار	(۲-۲-۲-۱)
۲۲	كۆنەندامى لەشە دەمار	(۱-۲-۲-۲-۱)
۲۳-۲۲	كۆنەندامى دەمارى سەربەخۇ	(۲-۲-۲-۲-۱)
۲۴-۲۳	تويۇزى ھەستى (sensory cortex)	(۲-۲-۲-۲-۱)
۲۴	ئالاموس	(۱-۲-۲-۱)
۲۵-۲۴	ھايپۇ ئالاموس	(۲-۲-۲-۱)
۲۶-۲۵	مىشكۆلە يان مىشكۆكە	(۲-۲-۲-۱)
۲۶	لاكىشە مىشك (النخاع المستطيل)	(۴-۲-۲-۱)
۲۷-۲۶	تويۇكل يان پەردە مىشك (القشرة الدماغية)	(۵-۲-۲-۱)
۲۷	لۆبەكانى پىشەو (پىشەو پل) (الفصوص الأمامية أو الجبهي)	(۱-۵-۲-۲-۱)
۲۷	لۆبەكانى ناوۋە (الفصوص الداخلية)	(۲-۵-۲-۲-۱)
۲۸	لۆبەكانى لاتەنىشت (لاتەنىشتە پل) (الفصوص الصدغية)	(۳-۵-۲-۲-۱)
۲۸	لۆبەكانى پىشەو (پىشەو پل) (الفصوص القذالية)	(۴-۵-۲-۲-۱)
۲۹	تەومرى سىيەم - شىۋە گىشى تويۇكل و پەردە مىشك (Cortex):	(۳-۲-۱)
۳۰	ناۋچەكانى بەرھەم ھىنانى زمان - ناۋچە بىرۇكا	(۱-۳-۲-۱)
۳۰	ناۋچە تىگەشىتن و ودرگرتنى زمان - ناۋچە فېرنىكا	(۲-۳-۲-۱)
۳۱	ھەستە شوپن و جوۋلە شوپن (الناطق الحسية والحركية)	(۳-۳-۲-۱)
۳۲	بەندى سىيەم : تەومرى يەكەم : چۇن بزائىن مىشك لە بارىكى ئاسايىدا كاردەكات يان توشى گرفت بوۋە؟	(۱-۳-۱)
۳۳	زمانى مىشك (لغة الدماغ) (Brain Language) :	(۱-۱-۳-۱)
۳۴-۳۳	دەمارەخانەكان (الخلايا العصبية) (Neurons)	(۲-۱-۳-۱)
۳۴	ھەستە دەمارە خانەكان (الخلايا العصبية الحسية)	(۳-۱-۳-۱)
۳۵	وادرگرتنى زمان و لەيەك تىگەشىتن وەك ھۆكارى پەيۋەندى	(۴-۱-۳-۱)
۳۶	تەومرى دوومە : پىكەتەكانى پەيۋەندى لەيەك تىگەشىتن و زمان	(۲-۳-۱)
۳۶	تواناى مرۇف بۇفېربوونى زمان	(۱-۲-۳-۱)
۳۷	(تېۋرى لاد- LAD)	(۱-۱-۲-۳-۱)
۴۲-۳۹	ھۆكارەكانى گەشەكردنى فېربوون و بەدەستەيىنانى زمان	(۲-۲-۳-۱)

۴۵-۴۲	كەي مىندال تۈنلەي دركەندى وشەي دەپت؟	(۳-۲-۳-۱)
۴۷-۴۵	ئەو ھۆكەرەنەي كە تۈنلەي گۈتەن خېراتر دەكەن و كارىگەرپىيان لەسەر كەشەي زاماندا ھەيە .	(۴-۲-۳-۱)
۵۰-۴۹	بەشى دووہم- نەخۇشپىيەكانى گۈتەن يان گىرو گىرەتەكانى گۈتەن چىن ؟	(۱-۲)
۵۱-۵۰	مۆدىلى بۆل (B.W.L. Model)	(۱-۱-۲)
۵۱	بۆلكردنى نەخۇشپىيەكانى گۈتەن	(۲-۱-۲)
۵۴-۵۲	تەوہرى دووہم : كۆنەندامى دەنگى و ئەندامەكانى گۈتەن لە مرۇفدا	(۱-۲-۱-۲)
۵۵	شۈپنى سازگەي دەنگەكان	(۲-۲-۱-۲)
۵۷-۵۵	بۆلكردنى دەنگەكانى زامانى كوردى بەپپى شۈپنى دركەندىيان	(۳-۲-۱-۲)
۵۷	تەوہرى سىيەم : جۆرەكانى نەخۇشپىيەكانى گۈتەن	(۳-۱-۲)
۵۸-۵۷	تېكچۈونەكانى گۈتەن و دركەندى	(۱-۳-۱-۲)
۵۸	ھۆكەرەكانى نەخۇشپىيە كانى گۈتەن	(۲-۳-۱-۲)
۶۰-۵۸	ھۆكەرە ئەندامىيەكان	(۱-۲-۳-۱-۲)
۶۰	نەخۇشپىيە گۈتەن ئەندامىيەكان و جۆرەكانى	(۲-۲-۳-۱-۲)
۶۲-۶۰	نەخۇشپىيە كانى گۈتەن لە ئاستى دەنگەسازىدا .	(۱-۲-۲-۳-۱-۲)
۶۳-۶۲	بەندى دووہم : تەوہرى يەكەم : تېكچۈونە دەنگىيە ئەندامىيەكان بەپوہست بە ئۆرگانەكانى گۈتەن	(۱-۲-۲)
۶۳	شەق بوونى مەلاشوو يان كوون بوونى مەلاشوو	(۱-۱-۲-۲)
۶۴	ھۆكەرەكانى كوون بوونى مەلاشوو	(۲-۱-۲-۲)
۶۵-۶۴	كارىگەرپىيەكانى كوونى مەلاشوو	(۳-۱-۲-۲)
۶۶	چارەسەرى كونبوونى مەلاشوو	(۴-۱-۲-۲)
۶۷	تەوہرى دووہم : شەق بوونى لىو (كەرۈپشكى)	(۱-۲-۲-۲)
۶۸	جۆرەكانى شەقبوونى لىو	(۲-۲-۲-۲)
۶۹	كارىگەرپىيەكانى شەق بوونى لىو	(۳-۲-۲-۲)
۷۰	چارەسەرى شەق بوونى لىو	(۴-۲-۲-۲)
۷۱	ئەنجامدانى راھىنانەكانى چارەسەرى شەق بوونى لىو	(۵-۲-۲-۲)

۷۱	تەومرى سېيەم : گىرقتەكانى پەيوەست بە نەخۇشپىيەكانى ئەندامى زمان	(۱-۲-۲-۲)
۷۱	كېشەو گىرقتەكانى زمان	-(۲-۳-۲-۲)
۷۲	پېكەينانى زمان لە رووى قەبارە و بەستەرە شانەكانەوہ :	(۱-۲-۳-۲-۲)
۷۳	ومرەمى زمانى	(۲-۲-۳-۲-۲)
۷۳	چارەسەرى نەخۇشپىيەكانى (ئەندامى زمان -اللسان)	(۳-۳-۲-۲)
۷۴-۷۳	راھىنانەكانى چارەسەرکردنى زمان	(۴-۳-۲-۲)
۷۴	بەشى دووہم – بەندى سېيەم : تەومرى پەكەم	
۷۵-۷۴	نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان لە ئاستى دەنگسازىدا	(۱-۳-۲)
۷۵	ھۆكارەكانى نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان	(۲-۱-۳-۲)
۷۶-۷۵	ھۆكارى دەروونى و وىژدانى و كۆمەلايەتى	(۱-۲-۱-۳-۲)
۷۶	ھۆكارى ژىنگەيى	(۲-۲-۱-۳-۲)
۷۶	ھۆكارى زگماكى	(۳-۲-۱-۳-۲)
۷۷	جۆرى نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان لە ئاستى دەنگسازىدا	(۳-۱-۳-۲)
۷۷	گىرقتى زمان پزاندىن	(۱-۳-۱-۳-۲)
۷۷	جۆرەكانى گىرقتى زمان پزاندىن	(۲-۳-۱-۳-۲)
۷۸	كرتانى دەنگ (الحذف - Omission)	(۱-۲-۳-۱-۳-۲)
۷۹-۷۸	دەنگە كۆركى (الإبدال Substitution)	(۲-۲-۳-۱-۳-۲)
۷۹	كۆرىن-لادانى دەنگ (التشويه – التحريف Distortion)	(۳-۲-۳-۱-۳-۲)
۸۰	زىادکردنى دەنگ (الإضافة - Addition)	(۴-۲-۳-۱-۳-۲)
۸۰	بەشى دووہم – بەندى سېيەم : تەومرى دووہم	(۲-۳-۲)
۸۲-۸۰	نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان لە ئاستى وشە سازىدا	(۱-۲-۳-۲)
۸۲	جۆرى نەخۇشپىيە گوتنە نائەندامىيەكان لە ئاستى وشە سازىدا	(۲-۲-۳-۲)
۸۳	رەوانى گوتن (Fluency)	(۳-۲-۳-۲)
۸۴	(زمانى تېكەل و پېكەل) - (التعلم)	(۱-۴-۲-۳-۲)
۸۵	جۆرەكانى نارەوانى تەلەعسوم	(۱-۱-۳-۲-۳-۲)
۸۷- ۸۶	ھۆكارەكانى زمان تېكەل و پېكەل بوون تەلەعسوم (التعلم)	(۲-۱-۳-۲-۳-۲)

۸۷	نا رەۋانلىق كۈتۈن تەنە تەنە و لەجلەجە (لتأتأه) (اللجلجە)	(۲-۲-۲-۲)
۸۸-۸۷	نیشانە ديارمەكانى نارەۋانلىق كۈتۈن يان تەنە تەنە و لەجلەجە	(۱-۲ -۳-۲-۲)
۸۸	جۆرەكانى لەجلەجە تەنە تەنە.	(۲-۲ -۳-۲-۲)
۹۱-۹۰	بەشى سىيەم: نەخۇشسىيەكانى گۆكردن لە ھەمووناستەكانى زاماندا	(۱-۲)
۹۴-۹۱	بەندى يەكەم : ئەركەكانى ھەردوو نىۋە گۆي لاي راست و چەپ لە مېشكدا	(۱-۱-۲)
۹۴	ئەركەكانى لاي چەپى مېشك	(۲-۱-۲)
۹۶-۹۵	ئەركەكانى لاي راستى مېشك	(۳-۱-۲)
۹۷	تايبەتمەندىيەكانى گۆكردى زامانى كەسىكى تەندىروست كە ھىچ نەخۇشسىيەك وگىروگرفتىكى زامانى نەبىت	(۴-۱-۲)
۹۷	نیشانەكانى دواكەوتنى گەشەي گۆكردن زامانى بەشىۋەيەكى گشتى	(۵-۱-۲)
۹۹-۹۸	نەخۇشسىيەكانى گۆكردى زامانى و جۆرەكانى	(۶-۱-۲)
۱۰۰	بەشى سىيەم - بەندى دوۋەم	(۲-۲)
۱۰۰	ئۆتيزم - خودتەنبايى - التوحد (Autism)	(۱-۲-۲)
۱۰۰	واتاي ئۆتيزم لەروۋى پېكھاتەي فۇرم و چەمكەۋە	(۲-۲-۲)
۱۰۴-۱۰۰	پېناسە و مېژوۋى سەرھەلدىنى ئۆتيزم	(۳-۲-۲)
۱۰۴	جۆرەكانى ئۆتيزم	(۴-۲-۲)
۱۰۵	تېكچوۋنى ريت (Retts Disorders)	(۱-۴-۲-۲)
۱۰۶	تېكچوۋنى خودتەنبايى (ئۆتيزم) (متلازمة كانيير - اضطراب التوحد كلاسيكى)	(۲-۴-۲-۲)
۱۰۶	تېكچوۋنى ئەسپەر جەرى سىندىرۇمى	(۳-۴-۲-۲)
۱۰۷	تېكشكانى مندالى يان تېكچوۋنى مندالى گەورە	(۴-۴-۲-۲)
۱۰۷	تېكچوۋنى پېشكەوتنى گشتى ديارىنەكراۋ	(۵-۴-۲-۲)
۱۰۸	تېكچوۋنى ولىيامى سىندىرۇمى	(۶-۴-۲-۲)
۱۰۸	داۋن سىندىرۇم (متلازمة داۋن)	(۷-۴-۲-۲)
۱۰۸	تەۋەرى دوۋەم : نیشانەكانى ئۆتيزم	(۲-۲-۲)
۱۱۱-۱۰۹	يەكەم: تېكچوۋنى زامانى	(۱-۲-۲-۲)

۱۱۲-۱۱۱	تېكچوون له ئاستى دەنگسازىدا	(۱-۲-۲-۳)
۱۱۳	تېكچوون له ئاستى رېژمان	(۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۳	تېكچوون لەئاستى وشەسازى	(۱-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۴ - ۱۱۳	تېكچوون لە بەكارهېنەنى جېناوھەكان	(۱-۱-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۵-۱۱۴	كېشە ى تېكچوونى ھېمادانان و ناولېنەن لە شتەكان	(۲-۱-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۶-۱۱۵	كېشە لە بە كارهېنەنى ئامرازەكان و ناوى كاتەكان	(۲-۱-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۸-۱۱۶	تېكچوون لە ئاستى رېستە سازى و دەربرېنى رېستە و دەربراوھەكان	(۲-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۸	تېكچوون لە رۇنانى رېستە و پېكھاتەى رېژمانى	(۲-۲-۱-۲-۲-۳)
۱۱۸	تېكچوونى گەشەى مېشك و دواكەوتنى عەقلى	(۲-۲-۲-۳)
۱۲۱-۱۱۹	تېكچوونى رەفتارى	(۳-۲-۲-۳)
۱۲۱	دەست نېشان كەردنى ئۆتېزىم	(۱-۳-۲-۲-۳)
۱۲۳-۱۲۲	قۇناغى لېژنەى پېسپۇر	(۲-۳-۲-۲-۳)
۱۲۳	رېڭكانى دەست نېشان كەردنى ئۆتېزىم و رېژەى ئۆتېزىم	(۲-۳-۲-۲-۳)
۱۲۵-۱۲۴	پەرسىارى لېژنە	(۱-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۲۶	پەلە پېوانەى پەكەم لېۋكانر و كۆمەلەى نېشتېمانى ئەمىرىكى بۇ ئۆتېزىم	(۲-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۲-۱۲۷	پەلە پېوانەى كارس - مقياس تقويم التوحده (cars)	(۲-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۳	بەھۇى نەخشە كېشى مېشك و دەماغ (EEG)	(۴-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۳	بەھۇى بەكارهېنەنى ئامپىرى تېشكى رەنېنى موگناتېسى (MRI)	(۵-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۴	بەھۇى ماكى جەستەپېھە (نېشانە جەستەپېھەكان)	(۶-۲-۳-۲-۲-۳)
۱۳۵-۱۳۴	تەھەرى سېيەم: ھۆكارەكانى توشبوون بەئۆتېزىم	(۱-۳-۲-۳)
۱۳۷-۱۳۵	ھۆكارى بايۋولۇزى	(۱-۱-۳-۲-۳)
۱۳۸	ھۆكارى بۇماوھى	(۲-۱-۳-۲-۳)
۱۳۹	ھۆكارى زېنگەى و بەكار ھېنەنى دەرمان لەلايەن داپكەوھەلەكاتى دووگيانىدا .	(۳-۱-۳-۲-۳)
۱۴۰-۱۳۹	خۇ پاراستنى پېش وەختە لە ئۆتېزىم	(۲-۳-۲-۳)
۱۴۰	رېڭكانى چارەسەر كەردنى نەخۇشى ئۆتېزىم	(۳-۳-۲-۳)

۱۴۱	چارەسەرى پزىشكى- علاج طبي - Biomedical	(۱-۳-۲-۲-۳)
۱۴۳-۱۴۱	چارەسەر بە دەرمانى پزىشكى	(۱-۱-۲-۳-۲-۳)
۱۴۳	چارەسەر بە زوورى ئامپىرى ئۆكسىجىنى پەستىنراو	(۲-۱-۲-۳-۲-۳)
۱۴۴-۱۴۳	چارەسەرى گوتن و زمانى	(۲-۳-۳-۲-۳)
۱۴۴	پروگراممەكانى چارەسەرى زمانى	(۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۵-۱۴۴	پروگراممى شىكارى رەفتارى جىبەجىكار (ABA)	(۱-۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۶-۱۴۵	مەرجهكانى پروگراممى (ABA)	(۱-۱-۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۶	پروگراممى تىك يان تىتىش (TEACCH Program)	(۲-۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۷	پروگراممى پىكس (PECS)	(۲-۲-۲-۳-۲-۳)
۱۴۷	بەشى سىيەم - بەندى سىيەم: تەودرى يەكەم :	(۱-۳-۳)
۱۴۸-۱۴۷	ئەفازىيا يان زمانگىران (إحتباس الكلام)	(۱-۱-۳-۳)
۱۴۸	جۆرەكانى ئەفازىيا	(۲-۱-۳-۳)
۱۴۹-۱۴۸	ئەفازىياى برۇكا (Motor Aphasia)	(۱-۲-۱-۳-۳)
۱۵۱-۱۵۰	ئەفازىياى فىرنىكا يان ئەفازىياى ھەستى(حبسة فيرنىك)	(۲-۲-۱-۳-۳)
۱۵۲-۱۵۱	ئەفازىياى ئەنۇمىيا - (حبسة التسمية)	(۳-۲-۱-۳-۳)
۱۵۲	ئەفازىياى دەربرىن (حبسة التعبيرية)	(۴-۲-۱-۳-۳)
۱۵۴-۱۵۳	ئەفازىياى گەياندىن يان وەرگرتن - حبسة التوصيل	(۵-۲-۱-۳-۳)
۱۵۶-۱۵۵	تەودرى دوووم : نىشانەكانى ئەفازىيا	(۱-۲-۳-۳)
۱۵۶	ھۆكارەكانى تووشبوون بە ئەفازىيا	(۲-۲-۳-۳)
۱۵۷	چارەسەرى نەخۇشى ئەفازىيا	(۳-۲-۳-۳)
۱۵۹-۱۵۷	چارەسەرى ئەفازىيا و پىسپورى چارەسەرى زمانى	(۴-۲-۳-۳)
۱۵۹	چەند بەرنامەيەكى گشتى بۇ چارەسەرى ھەموو نەخۇشىيەكانى زمان و گوتن بەتايبەتى ئەفازىيا	(۱-۴-۲-۳-۳)
۱۶۱-۱۵۹	گەشەپىكردى تۈنەي ھەستەكان - التكامل الحسى	(۱-۱-۴-۲-۳-۳)
۱۶۲-۱۶۱	قۇناغى گەشەسەندى زمانى وەرگرتن و تىگەيشتن	(۲-۱-۴-۲-۳-۳)
۱۶۳-۱۶۲	قۇناغى گەشەسەندى زمانى دەربرىن و بناغەى درووستكردى	(۳-۱-۴-۲-۳-۳)
۱۶۴-۱۶۳	چارەسەرى خويۇندەھەي لىوى (قراءة الشفاه)	(۴-۱-۴-۲-۳-۳)

۱۶۴	چارەسەرى ژینگەيى بۆھەموو تووشبوۋانى تېكچوۋنى زمانى	(۲-۴-۲- ۳-۳)
۱۷۴-۱۶۵	تەۋەرى سىيەم :بەدوا داچونى داتاۋ زانىارىيەكان لەسەر ئەنجامە پراكتىكىيەكانى ئۆتيزم بۆ تېكچوۋنى زمانى	(۱-۳- ۳-۳)
۱۷۸-۱۷۴	سەرئەنجامى داتاكان	(۲-۳- ۳-۳)
۱۸۴-۱۷۹	ئەنجام	
۱۹۶ -۱۸۵	سەرچاۋەكان	
۲۴۹-۱۹۷	پاشكۆ	
۲۳۸-۲۱۸	پاشكۆى ناۋى تووشبوۋان ۋەرگىراۋ لە سەنتەرو كۆمەلەى ئۆتيزم لە شارەكانى كوردستان .	
۲۴۵-۲۴۲	پېشنىازو داۋاكارى خىزانەكانى ئۆتيزم بۆ بەدواداچونى ئەم كېشەيە	
۲۴۹-۲۴۶	نمۇنەى فۇرمى پېشكەشكراۋ بۆ ۋەرگرتنى زانىارىيە نەخۇشەيەكان	
۲۵۲ -۲۵۰	(الملخص الأطروحة)	
۲۵۵-۲۵۳	Abstract	